

anyaggyűjtésünk ezt mindenben igazolni látszanak, s ezen település néhány házhelyének feltárását hozta felszínre a kórház gazdasága által 1998 őszén végeztetett mélyszántás is.

Még ezen az őszön elvégeztettük a terület négyzet-hálós felmérését és talajmágnéses eljárás alapján vizsgálatát is. Ez utóbbi sajnos nem hozta meg a kívánt eredményt. Jól láthatóan csupán a már feltárt vár öt méter széles és két méter mély várárka, valamint néhány kiugróan erős jelet adó objektum jelent meg. Jól látható viszont az, hogy az egykori Sárvíz a mai Sió-csatornánál jóval délebbre, és keleti helyett délkeleti irányban folyt, közvetlenül a vár közelében. Sajnos a tavasszal végzett további földmunkák során a felszíni jelenségek megszűntek, így a júniusi feltáráson szelvényeinket a domborzati jelenségek alapján jelöltük ki.

Első szelvényünk negatív volt, később azonban egy hódoltság kori hulladékgödör került elő. A későbbiekben nyitott szelvényekből kiderült, hogy a 16–17. századi folyómeder, vagy annak sekély, mocsaras partja a mai szántóterületen átlósan haladt keresztül és a feltárási kijelölt rész ennek a déli partján található. (Ennek ismeretében értelmezhető a magnetométeres mérések eredményeként ide jelölt sekély, széles, de határozott irányú mélyedés is, melynek ma már alig látható nyoma a felszínen!) A part közelében talált nagyméretű gödrök feltárása azonban az ásatásnak ebben a szakaszában nem kerülhetett sor, mivel az állandó esőzések miatt a szelvények megteltek vízzel.

A júniusban félbeszakított feltárást a kukorica aratása után, október elején folytattuk. A területen előbb kézi szerszámokkal végeztük a felső talajréteg eltávolítását, majd a termény lehordása után homlokrakodós erőgéppel.

Az egykori meder felé lejtő területen rendkívül egyenetlen felületű járósintériszleteket találtunk, melyekben több téglalap és ellipszis közötti formát mutató, földbe mélyített lakóház gödrének bizonyuló beásást, valamint kisebb-nagyobb hulladékgödröket találtunk.

Az objektumok betöltésföldjéből délszlávokra utaló kézi korongolt főzőedény-töredékek, kevés díszkerámia-töredék, vaseszközök maradványai, valamint a 17. század második felére, és végére utaló habán kerámia-töredék került elő.

Fentiek alapján bebizonyosodott, hogy a feltárást során a keresett 17. századi török-délszláv polgári település egy részletét találtuk meg, melynek folytatása a jelenlegi területtől dél, délnyugati irányban várható a mocsár és az egykori Sárvíz által határolt kis kiemelkedésen.

DR. GAÁL ATTILA – DR. GERELYES IBOLYA

280. Szendrő, Várhegy, Felső vár (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kö

Folytattuk a felsővár 1997-ben megkezdett feltárást. Az ásatást a Magyar Nemzeti Múzeum és Szendrő város önkormányzata finanszírozta.

Befejeztük a DK-i bástya kutatását. Megállapítottuk, hogy a korábbi (feltehetően a 16. század utolsó harmadában épített) Ny-i szárnyfal északi vége csorbázat nélkül, egyenes vonalban ér véget. A feltételezett déli kortina vonalában nem találtunk (palánkszerű) megerősítésre utaló nyomot. A későbbi szárnyfal (17. század utolsó harmada) részben a sziklaperemre, részben a szikla fölötti sóderre (!) épült. A kortina és a szárnyfal csatlakozását feltártuk, a déli kortina a csatlakozástól Ny-ra 160 cm-től teljesen elpusztult.

A vár K-i udvarán kettős szelvényesort nyitottunk az itt állt építmények kutatására. A területen a 17. század közepe előtt cölöpös építmények és bőséges leletanyaggal feltöltött személgödrök helyezkedtek el. A 17. század közepe táján szárazon rakott kőalapozással feltehetően faépületeket emeltek. A feltárt terület É-i részén téglapadló csekély maradványait találtuk. Az épületek felszínközeli elplanírozott omladéka sok kályhacsempét tartalmazott. Az épületekkel megegyező tájolással, részben szárazon rakott kőbéléssel ellátott téglalap alaprajzú vermeket tártunk fel, 17. század végi– 18. század eleji betöltéssel. Az épületek területén, egymás közeléből több, épen elásott cserépedény került elő. A 16. század közepétől a 18. század elejéig terjedő leletanyagból kiemelendők a vegyesmázás kályhacsempé-töredékek, hollandi és török típusú pipák, faragással díszített malomkő, fegyver- és szerszám-maradványok.

Az ásatáson részt vett: Szörényi Gábor, Rác Miklós, Szelekovszky Márta, Szabó László, Szabó Máté egyetemi hallgatók, Czifrák László rajzoló.

TOMKA GÁBOR

281. Szentes, Ecser, Templomrom (Csongrád megye) Kö

A város határának északkeleti részén, a Veker-ér bal oldali partján műemlékként nyilvántartott, több méter magas rom látható, amely Szentes Város Önkormányzatának tulajdonában van. Utoljára 1961-ben végeztek a téglalap alakú építményen állagmegóvást, így újra szükség lenne ilyen munkálatokra. A jelen állapot pontos rögzítéséhez a város az OMvH támogatásával fotogrammetriai felmérést végzett Bereczkiné dr. Hammer Edit. Az így kapott gondos adatrögzítő munka további beható elemzése fontos építéstörténeti következtetések levonására is lehetőséget adhat a környék egyik legrégebbi egyházi műemlékére vonatkozóan.

A jelenlegi felszín alá hatoló feltáró műveletre nem került sor.

szabó János József

282. Székesfehérvár, Arany János utca 3. (Fejér megye) Kk, Ú

A ház területén 1986–1987-ben végeztünk feltárást a utcára néző szárny déli szobájában. Az árok tanúsága szerint az 1820 körül épült ház alapozása nem mutat